

LLENYA de tota classe i tamany per a fogaines i cuines econòmiques

SERRERÍA i MAGATZEM: Passeig de Sunyer, Teléfon 332

DESPATX: Arraval alt de Jesús, 40. Teléfon 3

REPART A DOMICILI

Els cafès GIL

ELS DE MÉS FORTALESA

SON: ELS DE MÉS AROMA

Carrer Metge Fortuny, 3 (davant La Fleca).-Reus

El despertar de Castella

El conegut socialista N. Oscar Pérez Solís ha donat una conferència a l'Ateneu de Valladolid sobre el tema: "Actitud de Castella antè el nacionalisme".

El senyor Pérez Solís feu unes disquisicions preliminars respecte a l'extenuació econòmica de Castella deguda a les males orientacions que han anat seguint ja fa algunes dotzenes d'anys, quedant gairebé sense indústria, dedicada a l'agricultura, i encara aquesta en un estat primitiu.

Parlant, després, dels remeis més decisius i de les causes més fortes que podrien vigoritzar Castella, es refereix al nacionalisme i afirma que aquest és la gran possibilitat ibèrica.

Fa un sumari estudi del nacionalisme català i diu que s'ha de refusar amb tota energia l'acusació de separatisme que han llençat contra ell alguns esperits falços. El nacionalisme no vol dir pas separatisme; ben al contrari, ell és el més castís d'Espanya.

Cal renacionalitzar Castella per conquerir la plenitud de l'esplendor que requereix, afirma i afirma que Espanya és integrada de diverses nacionalitats que han de ser políticament autònomes, en diversa graduació, com és natural, segons la consciència que cada una d'elles tingui de la pròpia personalitat col·lectiva.

Castella és força que abandoni per sempre més la postura de sistemàtica oposició en que s'havia col·locat enfront del nacionalisme català. Només d'aquesta manera —acaba— Castella podrà posar-se al nivell dels pobles que podran disposar de si mateixos entrant a formar part en la futura gran Iberia.

LES JUNTES DE DEFENSA

Ha dimisit el coronel Márquez

Retornaren de Madrid a Barcelona el tinent coronel del batalló caçadors de Mérida don Silveri Martínez Raposo, el comandant del regiment infantaria d'Alcántara don Rafel Espino i el capità del mateix cos don Leopold Pérez Palá, membres de la Junta superior d'unió i defensa de l'arma d'Infanteria.

Els dos primers celebraren aleshores una llarga conferència amb el capità general don Josep Barraquer i

amb el governador militar don Antoni de la Fuente.

Al sortir del despatx de S. E. els dos citats quefes els periodistes els feren algunes preguntes sobre els rumors que aquests dies han circulat a Madrid respecte a suposades discrepàncies entre el ministre de la Guerra i les Juntes de defensa militar.

—Poden vostres dir—manifestaren— que no existeixen divergències de criteri entre les juntes militars i el ministre de la Guerra don Joan La Cierva.

Al contrari, aquest està molt satisfet de la oficialitat de l'Exèrcit i aquest completament identificat amb el ministre.

—I de la dimissió del coronel Márquez de la presidència de la Junta, hi ha quelcom?

—Es absolutament cert, i tant és així, que interinament s'ha encarregat de la mateixa el tinent coronel don Silveri Martínez Raposo, que la exercirà fins que sigui elegit nou president.

La Mancomunitat

De les reunions celebrades aquesta setmana pel Consell permanent de la Mancomunitat de Catalunya, s'ha facilitat la següent referència:

La presidència dona compte al Consell de les gestions realitzades a Madrid per a la resolució, per part del Govern, de diversos assumptes que afecten interessos de la Mancomunitat.

Se despatxaren els dictamens que figuraven en l'ordre del dia de les sessions de Foment i Governació.

Se comunicà al Consell un ofici de l'Alcaldia d'Olius, agraint, en nom de dita població, l'acord de la Mancomunitat aprovant el projecte de la carretera de Solsona a l'Hostal del Boix.

S'autoritza la formulació del projecte d'amplament del camí de Sant Vicens dels Horts a Torrelles de Sant Llorenç (troç comprès entre els quilòmetres 4 i 5).

S'aprova el projecte d'acopi per a l'arregló del camí de Sant Pere de Ribes a Vilanova.

Havent quedat desertes dues subastes per a l'adjudicació de les obres de arregló del camí de la plaça de l'Agregació de Vallvidrera a la carretera de Gràcia a Manresa amb ramal al Tibidabo, acordà el Consell la revisió del pressupost corresponent.

Se resolgueren el concurs per a la adjudicació de les Biblioteques Populars, corresponent a l'any actual, de conformitat amb l'informe de la Direcció d'Instrucció pública, i el concurs per a l'adjudicació d'Escoles de Comerç de conformitat amb l'acord general de l'Assamblea i amb arregló a les bases de convocatòria aprovades pel Consell permanent i l'informe de la Direcció d'Instrucció pública.

Les Biblioteques Populars concedides, en virtut de l'acord del Consell, són per a Sitges, Badalona, Terrassa, Vilafranca del Penadés i Sant Felip de

Guixols; condicionalment se concedeix també biblioteca a Mollet i Viella.

Les Escoles de Comerç se concedeixen a Tarragona, Lleida, Reus i Sabadell.

—Han quedat terminats els treballs de construcció de pilars de mamposteria en el camí de ferradura de Port de Viella a Viella, dirigits per la Secció tècnica de carreteres i camins de la Mancomunitat.

Notícies de la guerra

Alemanya, al contestar a les delegacions russes, ha fixat les bases d'una pau general sense aneixions ni indemnitzacions i s'ha acordat concedir un plaç de deu dies per a que puguin deliberar sobre elles els governs beligerants.

Petrograd.—La impotència del Govern per a assegurar l'aprovisionament de Petrograd i del Nord de Rússia és evident.

Les poblacions continuen vivint amb les reserves poc abundants de l'antic Govern. Els envios són cada dia més rars i el nombre de vagons va en disminució.

Els maximalistes han promès l'envio de pa; però no podrà cumplir la promesa, puix a les antigues dificultats s'hi han afegit ara altres més greus.

La guerra civil destroua les provin-

cies del Sur, que són les més riques de Rússia.

La Ukrania, el Don, el Cáucas i Conbaú, són els graners de Rússia, però es troben quasi sense comunicació amb el Centre i el Nord.

Els ferrocarrils estan de cada dia més desorganitzats, a causa de l'envio de tropes i de la circulació de escamots de soldats que's dediquen al saqueig.

Els ferroviaris, als quals no's paga, detenen els vagons carregats de blat.

Les mesures preses pel Govern sobre la qüestió agrària han tingut conseqüències funestes.

Els camperols s'han apoderat de les grans propietats, on se trobaven importants dipòsits de blat i es neguen a entregar los al Govern.

París.—«Le Journal» publica una intervju amb M. Pichon, qui declarà que estava d'acord amb Mr. Lloyd George al jutjar la situació de Rússia, que és greu.

L'exèrcit rus— diu —desempenyava un paper considerable en la estratègia dels aliats i podria fins esperar-se que en determinat moment prengués Viena i posés a Àustria fora de combat.

La revolució russa i l'entrada del Nordamèrica a la guerra són els dos acontèiments més importants de la guerra.

Ignora M. Pichon si les negociacions per a la pau donaran per resultat que els maximalistes acceptin la presa pels

alemanys de Curlandia, Lituania i la Polònia i reneguen dels seus principis.

Si capitulen—afegeix M. Pichon—aleshores començaran per a Alemanya les verdaderes dificultats. No creu M. Pichon que sigui possible a Alemanya avituallar a Rússia. La reorganització dels transports exigirà varis anys.

En quant a les intencions dels alemanys d'arribar a un pacífic contacte amb Xina, declara M. Pichon que no hi ha res que temer.

Reconeix M. Pichon que la situació econòmica dels aliats és superior a la d'Alemanya, i acaba dient que la qüestió d'Alsàcia-Lorena no constitueix cap núvol entre les diplomàcies aliades.

El diari d'un navier

De «La Veu»:

No es tracta del títol d'una novel·la. Es tracta, simplement, de «La Publicidad». Aquest diari republicano-plutocràtic, aquest «Brusi» de la democràcia, s'enfuria contra l'actual Govern, contra la renovació, contra tot. Formalitza i sistematitza la seva propaganda, i procura portar a l'honest lector la obsessió de que es viu sota un règim que és a la vegada de tirania i de terror.

Tranquilitzin-se els subscriptors de «La Publicidad» o els que la llegeixen de gana a casa del cira-botes. En realitat, l'exasperació accentuada contra l'actual Govern ve de que el navier

la seva idealitat, apagant-los casi bé totes les seves diferències regionals, a tots aquells pobles sobre els quals ha fet pesàr la força de la seva ànima i de la seva política. Regoneixem que Castella posseeix en gran superlatiu una força patriòtica assimilativa, una atracció, un dinamisme supernacionalitzador remarcable. Aquest curiós fenomen fa anys que l'vem observant. Escriviem comentant l'aparixement de un llibre portuguès sobre Catalunya: «... jo sempre he cregut que la inferioritat i descaracterització del sentiment nacional català (comparat al de Portugal i al de Castella)— que no realitzava ràpidament l'assimilació dels elements social forasters, supernacionalitzant-los— era deguda a la poca eficàcia del nostre autnòmisme». Endemés, Portugal no ns pot ésser indiferent als catalans. És una de les més fermes raons que justifiquen el nostre nacionalisme, i així com l'Espanya castellana, no poguent-lo dominar, se n'ha desentès mirant-se'l com l'ombra eterna del seu remordiment, Catalunya ha d'aproximar-se tot lo que pugui d'aquella nacionalitat germana, cridada indubtablement a grans destins

perdua de tot contacte amb la veritable tradició nacional i el servilisme dels catalans, va afeblir-los de massa refiats. És l'eterna equivocació castellana. Els pobles se conquisten amb la pau o amb la guerra, com els anglesos a Austràlia o a la Índia: és a dir fent renàixer del contacte d'invasors i invadits una patria nova, o exterminant l'element sotsmés sense misericòrdia. Els castellans no ns varen saber conquistar ni amb la pau, ni amb la guerra: en la pau s'acontentaren amb els nostres cabals i amb el nostre servilisme que'ls acceptava la seva civilització, desde l'idioma als partits polítics; i en la guerra sent massa benignes i anant-se'n tots en bravates i fantarronades. Sortosament, el poble que ha tingut l'hegemonia política peninsular, no ha sabut o no ha pogut crear un ideal espanyol, i pertant una patria espanyola.

En efecte. No existeix avui una patria espanyola, perquè no existeix un ideal espanyol. A Espanya tot és artificios i fins lo secular no viu pel seu virtual dinamisme, sinó per l'empenta històrica que li dona una continuïtat tant feble que una bolva pot deturar-la.

senyor Tayá, que abans feia sanejats negocis particulars, i ara, per una disposició absolutament indispensable del Govern, es veu OBLIGAT a moure's dins les regles d'activitat que ordenen les més preempories necessitats conòmiques del país. Tot vé de que els barcos del senyor Tayá no tenen més remei que servir a l'interés públic, gravíssimament amenaçat per LA FAM.»

Dues paraules

Al Sr. Rovira i Guinart

A pesar d'haver pres la Redacció de FOMENT l'acord irrevocable de no al·limentar el seu singular afany d'exhibició, després de llegir el seu Comunicat insertat en «Las Circunstancias» d'ahir, me veig obligat a dir-li ço que segueix:

El meu primer impuls, després de llegir la serie de patranys que vosté inventa, indubtablement per a llograr un efecte, molt efímer per cert, que no ha conseguit amb el seu fàrreg de Comunicats, fou venir a trobar-lo i exigir-li, com a cavaller, una amplia, completa rectificació de la falsa referència que dona al públic de la visita que feu. Però, trèdament pensat, he cregut que no mereix ésser tractat com a cavaller, qui com a cavaller no's comporta. Mentir no és de cavaller. I vosté menteix. La seva visita tingué per ÚNIC i EXCLUSIU objecte fer-me entrega del Comunicat que ahir aparegué en aquestes columnes. Així me donà peu per a dir-li que aquell era el meu domini particular i no la Redacció de FOMENT, indicant-li, cortèsment, que, dirigint-se a la Redacció, me evitaria l'ésser actor d'escenes familiars, sempre doloroses. Ni vosté me demanà, com afirma, explicacions, ni aquell era lloc ni cas per a donar-n'hi. Però es veu que vosté confón la cortesia amb la debilitat, i en son afany de singularitzar-se, intenta posar-me en ridícul donant de la nostra entrevista una versió completament falsa.

Ara no m'estranja que amenaci amb portar una senzilla qüestió de Gramàtica com aquesta als tribunals de justícia...

El senyor Rovira té una dèria: l'afany de notorietat. I aquesta obsessió l'ha fet entossudir en una polèmica per a la que no estava prou armat i el resultat, desastrós, aclaparador, per a vosté, el cega, el fa anar esmaperdut, el fa aparèixer als ulls de la gent com un ser anormal.

I com a tal decidí tractar-lo. Es una obra de misericòrdia i un cas de consciència fer-ho aixís.

MARIAN ROCA.

Secció Oficial

Juventut Nacionalista Republicana

En compliment de l'article 16 de's estatuts es convoca als socis d'aquesta entitat a l'Assamblea general ordinària que tindrà lloc el proper diumenge dia 30 del corrent, a les 3 de la tarda.

Acabada la mateixa se celebraran eleccions per a la renovació ordinària del Consell Directiu.

Reus 22 de desembre de 1917.—Per A. del C. D.—El secretari, E. Bergada.

Registre Civil

INSCRIPCIONS DEL DIA 29 DESEMBRE 1917

NAIXEMENTS

María del Socorro Navarro del Pozo. —Francisco Girona Bigas.

DEFUNCIONS

Francisco Antich Biqué, 78 anys, Germanetes dels Pobres. —Joan Ribosa Ponsa, 69 anys, Manicomí. —Assumpció Ugarte Gorachea, 89 anys, Galio, 5. —María Folch Tost, 61 anys, Casa de Camp, 11. —Fortunat Sanis Alonso, 5 mesos, Sant Tomàs, 45.

MATRIMONIS

Ramón Bruno Casas amb Josepa Pujol Senán.

Institut Pere Mata

En el sorteig públic celebrat el dia 13, per a l'amortització de vint Obligacions de la primera emissió d'aquesta Societat, han resultat favorecudes les boles números disset i vintidós, per lo tant, serán amortitzades les Obligacions senyalades amb els números 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, compresos en les desenes premiades.

Sos possessors podrán fer efectives en la Caixa del Banc de Reus de Descomptes i Préstecs, des del dia 15 al 30 del present mes, de 9 a 12, cinc cèntims pesetes per cada una. També pel citat Banc i en els mateixos dies se pagarán els interessos semestrals contra cupons números 28 de la primera emissió, 23 de la segona, i 9 de la tercera.

Reus 14 de desembre de 1917.—Per A. del C. D. A., l'administrador, *Nico Lay Gausset*.

Informació

Aquest matí, a les dotze, s'inaugurarà en el Centre de Lectura, una exposició d'aquarelles del jove pintor fill d'aquesta comarca i resident a Barcelona, En Pere Badía. Les obres que s'exposaran són el fruit d'una excursió per les terres hispàniques, que està portant a terme el senyor Badía.

Les referències que d'aquest jove artista tenim ens permeten assegurar que dita exposició constituirà una brillant manifestació d'art que agrairan tots els aimants de la pintura.

No estant encara acabada la reforma del saló d'actes, l'exposició tindrà lloc en les dependències de la Secció Artística.

Conforme anunciarem, ahir se declararen en vaga els oficials paletes, paratitzant-se amb tal motiu totes les obres en construcció.

El motiu de la vaga és per no haver-se-li concedit l'aument d'un 25 per cent en els jornals de 5 pessetes que en l'actualitat perciben.

Segons nostres informes, els patrons, sols estan disposats a augmentar-los el 10 per 100.

PREUFETAIRES

Se necessiten per collir i arpegolar olives i per a fer clots on plantar-hi avellaners.

Donaran raó en aquesta impremta.

El proper primer de gener l'«Agrupació Excursionista», d'aquesta, celebrarà, en son hostatge social, a dos quarts de cinc de la tarda, l'acte inaugural del curs de 1918, sots el següent ordre:

Memòria, pel secretari en Jaume Sabater i Vallés; conferència, per en Salvador Vilaseca, sobre el tema «La formació paleozòica del camp de Tarragona», i Discurs inaugural, pel president En Ricard Ferraté.

L'entrada será mitjansant invitació.

Per a donar lloc als treballs del balanç anual, la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis no efectuarà operacions durant els dies 30 i 31 del corrent mes.

Avui a la tarda, en el teatre del Centre de Lectura, s'hi representarà per darrera volta el drama «Niu d'Àligues»

i per fi de festa «La cosina de la Lola» i a la nit repetició del programa del passat divendres en el que hi figura la graciosa obra «Serafin el pinturer», el monòlec d'En Rusiñol «Lo prestidigitador» i presentació del simpàtic primer actor còmic senyor Guillot amb la seva col·lecció d'automatas.

EL DEBATE, EL DIA, LA ACCION periódics de Madrid que diàriament publiquen cròniques de la guerra pels coneguts crítics Armando Guerra i Fernando Weyler.—Preu 1'50 al mes.

Punt de subscripció a Reus: KIOSKO BORRELL, Plaça del Rel.

En la Sucursal de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, durant la pròxima setmana se trobarà de torn el vocal de sa Junta de Patronat, D. Joan Llopis.

L'«Associació Reusenca de Caritat» celebrà dies enera la seva Junta anual reglamentaria. En ella fou aprovat l'estat de comptes presentat per sa Junta Directiva. Per a omplir els llocs que quedaren vacants en la renovació d'aquella foren reelegides les senyores que ja els ocupaven, constituint-se la nova Junta per a 1918 en aquesta forma: Presidenta, donya Teresa Prats de Fábregas; Vis-presidenta, donya Mariana Tassis de Ferrando; Secretaria, senyora Tula Pasco; Vis-secretaria, senyora Nativitat Aluja; Tesorera, donya Teresa Trullàs; Vocals: primera, donya Carmelita Voltes; segona, donya Delfina Pujol; tercera, donya Isabel M. de Llargués; quarta, donya Matilde Codina.

Jaume Simó i Botarull
ADVOCAT DELS IL·L·RES. COL·LEGI DE REUS I TARRAGONA

DESPATX: Robuster, 28, ent. de 11 a 12 de 16 a 18

El senyor President de la Junta d'Obres del Pantà de Riudecanyes ha rebut de l'Il·l·m. senyor Director general d'Obres Públiques la següent comunicació:

«Al Ingeniero Jefe de la División Hidráulica del Pirineo Oriental con esta fecha digo lo que sigue: «Vista la instancia del Presidente de la Diputación Provincial de Tarragona y numerosas entidades interesadas en el establecimiento de riego en aquella provincia en solicitud de que se verifique un reconocimiento general de la cuenca del rio Francolí para determinar la posibilidad de construcción de uno o varios embalses con que atender al riego del campo de Tarragona.

Esta Dirección general ha tenido a bien disponer que por la División Hidráulica del Pirineo Oriental se proceda al reconocimiento solicitado, previa la oportuna aprobación de presupuesto de los gastos que ello pueda requerir.

Lo que traslado a V. para su conocimiento y el de los demás firmantes de la instancia.

Dios guarde a V. muchos.—Madrid 18 de diciembre de 1917.»

CASA JORBA

ESTANISLAU FIGUERES, 2
La casa Jorba, que es dedica a la venda d'articles de pisa, cristal i tot lo concernent en aquest ram, ha rebut grans existències de GERRES, propies per a conservar olives. PREUS LIMITATS.

En les sessions de cine i varietats que's donaran avui tarda i nit al Kursaal, se despedirà d'aquell públic el «Trio Makoki» que tant aplaudit fou en les sessions d'ahir.

En el programa de cine hi figura, entre altres, la grandiosa i artística pel·lícula «La máscara del amor».

A la Quetatura de Rondes hi ha en dipòsit, per a ésser entregada a qui l'hagi perdut, una llibreta de notes que un veí d'aquesta recollí en el carrer de Monterols.

«CENTRO DE LECTURA»
SECCIÓ D'ART
EXPOSICIÓ BADIA

INAUGURACIÓ:
Avui diumenge a les 12 del matí.

L'acostumat ball que aquesta tarda se celebrarà en el Foment republicà Nacionalista será amenitzat per la Banda Municipal.

Banc de Reus de Descomptes i Préstams

Negociem tots els cupons Deutes de l'Estat de venciment primer gener 1918. Canvi de bitllets i monedes estrangeres.

A la Sala Reus, avui continuarà la projecció de la grandiosa pel·lícula «El secreto del submarino».

Completarà el programa de les sessions de la tarda, aixís com de la nit, la Revista Pathé i altres interessants cintes.

Taller de Cerralleria d'obres

JOAN ADSERA CAMPS
Carrer d'Alegre, 17.—REUS

Representant exclusiu a Reus de les portes d'acer ondulat, i de tots sistemes, de la casa J. Mas Bagá, de Barcelona i reparació de les mateixes.

«El chico de las peñuelas» i «Bohemios», són les obres que's posaran en escena demà a la tarda al Teatre Fortuny. A la nit, a dos quarts de deu, «Casta Susana».

MAGATZEMS GIBBERT

Plaça Constitució, 1

Abrigs i trajos confeccionats, poden comprar-se'n a preus molt econòmics, en els MAGATZEMS GIBBERT.

El doctor Frias ahir auxilià en el Dispensari a una veïna de 46 anys, a qui li sobrevingué un accident en la via pública.

«La Historia de España y de los pueblos Hispano Americanos» hasta su independencia.

—Amb aquest títol i escrita per En Manuel Rodríguez Codola, la casa Seguí acaba de publicar el primer quadern d'una interessant obra que constarà de 100 volums i valdrà a 0'70 pessetes cada un. —I realat amb el text dels 100 quaderns, hi haurà dos mil gravats i 100 quadros en colors.

Subscripció a Reus: Llibreria i Centre de subscripcions de Josep Sans, arrava baix de Jesús, 6.

ESPECTACLES

Teatre Fortuny

Companya de sargüela i operata dirigida pel primer actor Emili Duval i el mestre concertador Laureà Ribas. Grans funcions per a avui.

Tarda, a dos quarts de sis, «El chico de las peñuelas» i «Bohemios». Nit, a dos quarts de deu, «Casta Susana».

Centre de Lectura-Teatre

Gran Companya de Declamació dirigida pel primer actor

Don ANTONI PIERA

i de la que'n forma part la 1.ª actriu

Sra. D.ª JOSEFINA ROCA

Grans funcions per a avui.

Tarda.—«Niu d'Àligues» i «La cosina de la Lola».

Nit.—«Serafin el Pinturer» (sargüela en dos actes), «El Prestigitador» (monòlec) i presentació del ventrílec Mr. Tolling.

Preus i hores de costum.

Sala Reus

Grans sessions de cine per a avui.

Preus i hores de costum.

Kursaal

Grans sessions de cine per a avui.

Comiat del Trio Makoki.

Preus i hores de costum.

Tal és la situació de la monarquia que s'aguanta solament perquè no's vessi una solució millor; tal és la fantasia de l'intransigència catòlica, que's desfaria com una fumerada si contra una ferma agressió liberal els catòlics se veïessin obligats a defensar les prerrogatives del culte; tal és l'amenaça del carlisme i del sindicalisme, vàlvules indispensables per on s'hi axien els vapors de les passions clericals i demagògiques; tal és el rotativisme constitucional que s'aglutina amb l'egoisme personal, el favor burocràtic i el més desenfrenat nepotisme; tal és l'organització financiera, l'exèrcit, la plutocràcia, la premsa... No li ha faltat temps, per cert, a Castella per a crear-lo aquest ideal espanyol, però la veritat ens mana regonèixer que aquest ideal patriòtic no existeix. Existeix, sí, un patriotisme castellà d'una tradició remota i ferma i d'una manifestació actual encara vivíssima; però aquest patriotisme no ha trascendit fins al punt de reafondre en ell totes les modalitats patriòtiques hispanes. Vegi's. La hegemonia castellana va imperar un dia omnipotent sobre tota l'Ibèria. Durant el seu domini secular

la Espanya castellana no ha pogut retenir Portugal que ha mantingut gelosament la seva independència nacional contra totes les temptatives d'absorció castellana. El fet incontestable de la existència autònoma de la nació portuguesa, destrueix la llegimitat, davant la historia i la cultura, de l'hegemonia castellana i justifica totes les manifestacions nacionalistes hispanes. Si el domini de 80 anys sobre Portugal, a l'època poderosa dels primers Felips no va poder apagar el patriotisme, la genuïtat dels portuguesos, tampoc els tres sigles de dominació sobre Catalunya, a la època més decadent de la cultura castellana, han apagat l'esperit català. Aquesta dissidència o aquesta sotstracció de lusitans i catalans del patriotisme o l'ideal castellà-espanyol, apareix, més atenuada emperò, entre les vascongats, gallecs, navarros i aragoneses. Les demés poblacions espanyoles tenen un sentit patriòtic uniforme. Si bé Castella no ha pogut imposar a tota l'Ibèria un ideal patriòtic uniforme fet a imatge i semblança del seu patriotisme, de totes maneres la seva ventajosa situació política li ha permès junyir a

Institut de Bioteràpia i Laboratori Microbiològic Clínic del Dr. A. PRAS
VACUNACIÓ CONTRA LA

RABIA

La vacunació deu començar abans d'haver transcorregut 10 dies després de la mossegada.
Diagnòstic o revelació experimental de la rabia en els animals causants de les mossegades. Anàlisis bio-normals i patològics.—Arraval baix Jesús, 33. Reus

Sense aquesta marca

Companyia del Gramófon - SOCIETAT ANÓNIMA ESPANYOLA

Éxit colosal dels célebres artistes
TITTA RUFO I CARUSSO
en discs marca GRAMÓFONO

De venda: R. PERPIÑA - Carrer Major, 22 - REUS
Despatx: 24, pral.

Dipòsit de Rellogeria. - Relloges de butxaca i Despertadors des de 2'90 pessetes.

WALKER-BLUE

Marca ANCORA-ESTRELLA registrada

BLAU ULTRAMAR ANGLES EXTRA

Comprimat en sec en borsetes per a ús domèstic. No conté barreja; per lo tant, no taca la roba.
A granel, en barrils de 18 i 36 kilos i en paquets de 1, mig i quart de kilo, per a la indústria. Empleat per a la pintura, blanqueig, etc., etc.

De venda en tots els bons comerços: Desco lleu de les imitacions

Dipositaris a Espanya i Colonies: E. GALCERAN, s/c Girona, 124 Barcelona
Representant a Reus: JACINTO GILI, Marí Napolità, 8.

Basar «La ALIANZA» - Reus

Secció d'Objectes per a Regal

Ultimes novetats en Galeters, Jardineres, Gerros, Joiers, Jocs de café, Jocs entreines, Jocs de taula amb i sense estutx, Lámpares, Torretes, etc., en plata de llei, Plata Meneses i Plata Anglesa.

Gran assortit en Figures artístiques de fang, marbre i pasta.

PREUS SENSE COMPETENCIA

Secció Comercial

CANVIS CORRENTS

DONATS PER LA JUNTA SINDI AL DEL COL·LEGI DE CORREDORS DE COMERÇ DE LA PLAÇA DE REUS

EXTRANGERS

Londres 90 dfl. operacions diner
Idem xequé.
Paris idem.
Berlín idem.

VALORS LOCALS

Accions	Valor nominal pessetes	Otros
440 Gas Reusense..	250	---
540 Industrial Harinera.	500	---
650 Banco de Reus de Descuentos i préstams.	500	---
500 Obligacions Electra Reusense..	500	---
25 Compar. Reuse. se de Tranvies, S.A.	---	---
200 Idem id., Serie B.	30	---
400 Electra Reusense.	500	---
2600 Institut P. Mata.	2500	---
560 Institut P. Mata.	500	---
150 Empresa Hidrofòrica 369'50	---	---
520 Obligacions Manicó mio Reusense.	500	---
Carburos de Teruel	500	---
130 Pantán de Riudecanyes.	50	---

DE REUS A TARRAGONA

9'57	10'30 m
12'54	13'27
14'30	15'05 m
18'08	18'35 c
20'50	21'34 m

DE TARRAGONA A REUS

Surt 7'35	arriba 8'10 c
12'17	12'53 m
16'36	17'14 m
19'25	20'03 m

DE REUS A FALSET I MORA

Surt 7'17	surt 9'27	arriba 10'15 m
10'41	11'19	11'14 r
13'17	14'24	14'58 c
16'30	18'57	19'47 m
19'49	21'11	21'47 m
22'01		23'05 e

DE MORA I FALSET A REUS

Surt 6'13	arriba 7'17 e
6'30	surt 7'42
7'01	8'43
12'17	13'11
17'27	19'12

DE REUS A LLEIDA

Surt 8'22	arriba 11'22 c
13'35	20'05 m
17'59	22'03 m
20'30	0'22 m

DE LLEIDA A REUS

Surt 5'30	arriba 9'46 m
8'29	12'29 m
11'56	20'17
15	17'58 c

Ferrocarrils

Servei de trens que reigeix des de ler. de juliol de 1915

DE REUS A BARCELONA

Surt 5'03 per Vilanova; arriba 8'48 m	
Vilafraanca; 9'38	
7'25	9'23 e
8'49	13'27 m
14'13	17'42 c
17'16	21'44 o
Vilafraanca	20'37

DE BARCELONA A REUS

Surt 5'26 (trasb. Roda); arriba 9'23 m	
9'20	12'47 c
15'23	19'24 m
19'49	21'53 e

Companyia Reusense de Tramvies

Sortides de Reus Sortides de Salou

(Arraval Robuster)
Tren n.º 24 a les 7'50 Tren n.º 25 a les 9'20
12 16 23 18'46

AVIS.—Els dies festius no circularà el tren que surt de Reus a les 16, però en canvi circularà el de les 15 i el de les 17'05 i el que de Salou surt a les 16.
Els diumenges i dies festius s'expedirán bitllets d'anada i tornada a 60 céntims per a tots els trens del dia de la expedició.

SECCIÓ D'ÒPTICA

Gran assortit en tota classe d'articles perteneixents a aquest ram.—Gran varietat en montures per a Ulleres i Lentes en or, xapa or i níquel.—Garantitzem la puresa dels cristalls que la casa emplea en la confecció de les receptes dels Srs. Metges Oculistes.
—Se fan compostures de totes classes.

PREUS ECONÒMICS

MERCERIA I NOVETATS

Alfred Llecha

Carrer de Monterols, 36. REUS

Gran assortit, de les més altes novetats, en adorns per a vestits de senyora
Brodats i entredós, pelleteria, perfumeria del país i estrangera, genres de punt, corbataria, elàstics, lliga-cames, bisuteria, moneders, i tots quants articles perteneixents al ram.

LÍNIA DE VALENCIA

Surten de Salou per a Valencia
6'21, 9'18, 11'15, 0'02, 18'02 (fins a Benicarló).

Arriben a Salou de Valencia

4'19, 8'32, 15'44, 18'36, 0'35 (desde Benicarló).

Gran Servei d'Autos i Carruatges De Montroig a Reus i viceversa

SORTIDES

AUTOMOVILS	CARRUATGES
MONTROIG	REUS
A les 7'10	A les 11
12'30	4'30

PUNTS DE PARADA:

- A Montroig, Casa Sabaté.
- A Montroig, Café de la Plaça.
- A Reus, Carrer de Sant Joan, Guarnicioneria den Baldrich.

IMP. SANJUAN - REUS

Instal·lacions Elèctriques

AMORTITZABLES

Per a informes: **Electricista Freixa**

Carrer de Vilá (a) Bou REUS

Xocolateria LA MUNDIAL

(Antiga del Narri)

Carrer de la Mar, 2 (Carreró davant la plaça de la Constitució) Reus

Aquest establiment al passar a ésser propietat de Vicents Martí, ha sigut reformat el local amb el fi de poguer servir al distingit públic, el qual trobarà en el mateix economia i servei esmerat.

EL CAS MÉS SENZILL DE TOS; LITINOIDES SERRA EL RECONSTITUENT MILLOR

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions transitories constitueixen un perill seriós i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

Primera salinitica fabricada a Espanya per a la obtenció de riquíssima aigua de taula

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Pastilles Serra

compostes de balsàmics, antisséptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el remei millor que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir prompts i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estova el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprímia y dificultava la respiració. ES VENEN A DOS RALS CAPSA.

Exigiu sempre el nom Litinoides Serra sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és llegítima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

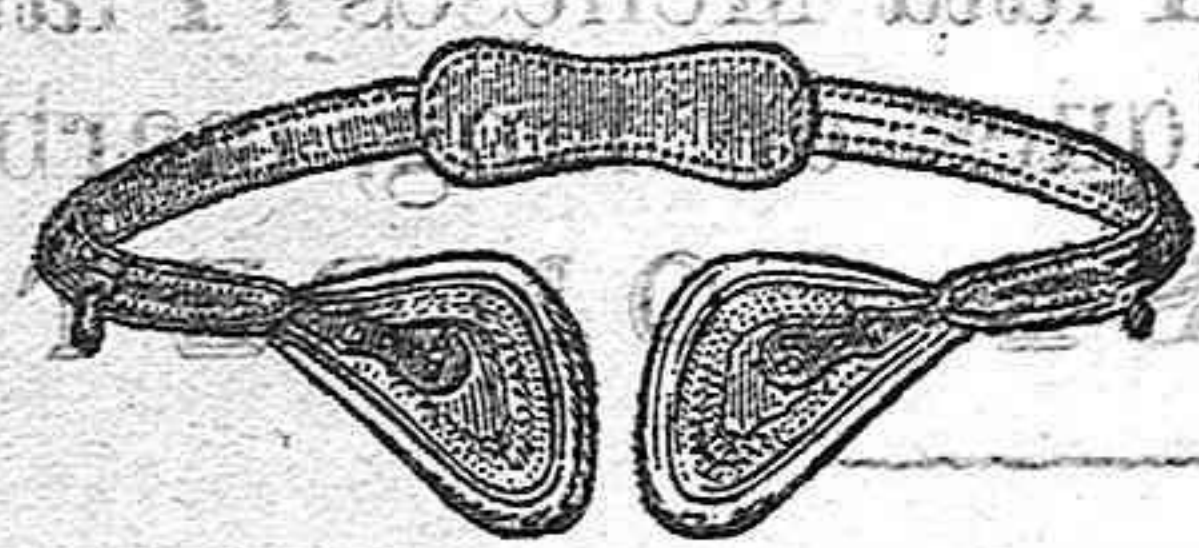
Es venen en capses de 12 paquets a 1 pesseta; de 50 paquets a 3'65 pessetes; de 100 paquets a 7 pessetes. UN PAQUET SOLT: 10 CENTIMS

Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFA el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la materia gris, aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'im-potent.

FARMACIA SERRA - Arraval de Santa Agna, número 80 - REUS

LA CRUZ ROJA

Antic i acreditat establiment de Ortopedia, fundat en 1896, per don JOSEP PUJOL

Aquesta casa té a la venda un gran assortit de Braguers de totes classes, lo més pràctic i modern per a la curació de les hernies per cròniques i rebels que siguin.

Petits Braguers de cauxú per a la prompta curació dels tendres infants.

Especialitat en aparells articulats fabricació de la casa, aplicats per persona competent amb molts anys de pràctica en la mateixa.

Faixes hipogàstriques per a cerretgir la obesitat, dilatació i abultament de ventre.

Tirants homoplàstics per a evitar el carregament d'espatlles.

Confecció de tota classe d'aparells d'Ortopedia. Gran assortit en lente i ulleres per a la vista miopa i vista cansada. Binocles de teatre i campanya i tot lo concernent al ram de Optica, Cirurgia i Ortopedia.

DISPONIBLE

L'Hidráulica Reusense
de EMILI AULÉS
Extens assortit en mosaics hidràulics
PREUS ECONÒMICS
Camí de Riudoms REUS.

Casa PUJOL
TRAJOS DE LLANA I
DES DE 25 PESSETES
Monterols, 37 REUS

JOAN PUJOL
RECADER
EL MÉS ANTIC DE REUS A BARCELONA
ARRAVAL ALT DE JESÚS REUS

NON PLUS ULTRA
Trajos a preus inverosímils
La casa millor assortida en trajos per a nens
Portal de Jesús, 1.—REUS

Esteve Massagué
COMISSIONS-REPRESENTACIONS
SANT LLORENS, 8, 3.º REUS

DECORACIÓ MOBLES
J. MONTAGUT
Carrer de la Presó, 4 REUS

Fàbrica de Capes de Cartó
ENRIC VIDAL
Carrer del Galló, 4 REUS

JOSEP SOLÉ
RECADER DE REUS A BARCELONA
BARRCELONA
Bou de la Plaça Nova, 14
Passeig de Gràcia, 62 (Colmado)
Hospital, 4 (Rstanc).
REUS
Gual i Mercader, (Hostalets), 22, Cordereria
Arraval Santa Agna, 5

DISPONIBLE

DROGUERIA
de H. MARINÉ
Plassa de Prim REUS

Claudi Borrás
DENTISTA
EXTRANGERS
Plaça Constitució, 13 REUS

TINTORERIA
MANUEL CIBIACH
Se renta i teyeyix tota classe de roba. S'utilitza el planxat elèctric.
Galadí, 7 REUS

DISPONIBLE

"LA CRUZ ROJA" (CASAFUNDA) MONTEROLS, 16 (Al costat del fabricant de gorres D. Isidro Pons)

DISPONIBLE

Fábregas i Recasens
Valors-Cupons-Borsa-Canvi-Giros
Rambla dels Estudis, 4 (TELEFONS A 2248 i A 3453) BARCELONA

TARIFES per a l'inserció d'anuncis en aquest diari

PREUS MENSUALS

En 1.ª plana	En tercera plana				En 4.ª plana
	A una columna	A dues columnes	A tres columnes	A cinc columnes	
Pagarà 4 pessetes per cada espai de 7 centímetres que ocupi	2'50	3'75	5'00	10'00	Pagarà 3 pessetes per cada espai de 7 centímetres que ocupi
Els remittents, anuncis de crònica, de secció oficial, etc., etc., un número reduït d'insercions pagarán a 25 cèntims la ratlla per la primera inserció i a 10 cèntims ratlla, per cada una de les successives. Quan arribi a publicar-se un mes pagarán a 10 cèntims per cada inserció.	3'50	5'25	7'00	14'00	
NOTA: Tot anunci a més de son import segons tarifa, costarà l'impost del timbrao de 10 cèntims per inserció.	0'50	0'75	1'00	1'50	

AVIS: S'admeten anuncis mortuoris fins a les 7 de la nit.